Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj VI. | V srédo 8. sušca 1848. | List 10.

Bléško Jezero.

Otok Bléški
Kinč nebéški
Krajnske zemlje Ti!
Venc iz raja
Te obdaja, —
Vse se veselí.

Vali igrajo
Ribe imajo
Dobrovoljni plés,
Ladja giblje
Se, in ziblje
Nas h Kraljíc' nebés.

'Z verhne sréde
Skale bléde
Stari Grad je rób;
Čez od Grada
Mutast strada
Stermi babji zób.

Kdor si tukaj
Lé zaukaj
Tù brez vse skerbí!
Krajna mati
V svojim zlati
Draga naj živí!

Spevana na otoku Bléškim
7. véliciga serpana 1847. Kajetan R. Hueber.

Turšica.

Turšico, turšico bomo sadili!

Glava vsih žít je turšica ali koruza. Ona ne donese le nar obilnišiga pridelka na zernu, temuč tudi vsi drugi obstojni deli turšice so kmetovavcu v velik prid. Če turšici na pripravnim svetu pràv dobro pognojiš, boš pridelal na enim oralu 50, tudi 60, še clo 70 vaganov (mecnov) zerna; sploh je pa na spodnjim Štajarskim, Koróškim, Ogerskim, Hrovaškim in na Krajnskim Dolenskim 30 do 40 vaganov navadnji pridelk; razun tega pa vmes še 10 — 14 vaganov fižola i. t. d. Slame (koruznice) pa v vsim skupej se pridela na enim oralu 60, 70 do 80 centov.

Turšična moka da zdrav in tečen živež človeku. Tako tudi živini, posebno pitavnim prešičem, kuretni, in konjem, ki morajo težko delati.

Turšična slama je tečniši za živinsko pičo, kakor vsaka druga slama, kér ima nar več sladkora, žlezca in močca v sebi.

Nezreli turšični sterži so pečéni ali pa kot kumare okisani pràv dobri.

Iz turšičnih stebel, predin turšica začnè cvêsti, se dobí sladkor (cuker).

Če razun obilniga in na vse strani koristniga pridelka, kteriga turšica da, še pomislimo, de se skorej v vsih krajih dobro obnaša, in de ji tudi toča ne more veliko škodovati: bomo vunder spoznali, de je turšica glava vsih žít, in de zasluži, de bi se povsod pràv pogostama sadila.

Nekdaj so mislili, de turšica le v gorkih in sicer tacih krajih dobro donese, kjer vinska terta rodí in kjer ajdo na sterniše sejejo; — pa ta misel je že davnej overžena, kér so skušnje pokazale, de turšico tudi v visocih, gornatih in bolj merzlih krajih — in sicer clo do 50. stopnice severne širočíne — s pridam sadijo.

Turšica je amerikanski sad. V Ameriki je bila turšica nekdaj edino žito, kteriga so Amerikanci sadili; v druzih delih sveta pa se tako dolgo od turšice skorej nič vedilo ni, dokler ni Krištof Kolumb (v létu 1492) Amerike najdel. Ferdinand Kortec je pri svojim pervim prihodu iz Amerike kralju Korlnu V. v létu 1519 med druzimi darovi tudi turšičnih sterzev podaril. Meksikanci (v srédnji Ameriki) še dan današnji svoje cerkve in kapelice lišpajo s turšičnimi stebli, ktere s cvetlicami obvežejo; nekdanji Meksikanci pa so grôbe mertvih ž njimi kinčili, kakor jih mi dan današnji lišpamo na vernih duš dan z mnogimi cvetlicami. — Meksikanci imenujejo turšico tlaolli, Hajčanje ji pravijo mahic (od tod je nemška beseda Mais), Kitajci jo imenujejo ya-chu-chu, (od tod morebiti nemška beseda Kukuruc, in slovenska koruza), Japanci ji pravijo nanbamhibi; turšica ali turška pšenica pa se ime-

nuje zató, kér so jo Slovenci in Nemci morebiti pervikrat iz Turškiga dobili.

Turšico saditi pa moramo zdej kmetovavcam tolikanj bolj priporočevati, kér še ne vémo, kako se bo krompir létas obnesel, — turšica pa in sočivje (fižol, bob) sta gotovo nar boljši namestnika krompirja, kteriga smo se takó navadili, de smo druge sadeže preveč v nemar pustili. Kar nam Bog na eni strani vzame, nam na drugi zopet poverne; le spoznati moramo pomoč, in je iskati.

(Dalje sledí.)

Pomoček zoper sušico ali zginjavico nóg pri konjih.

Navadna bolezin kónj je, de se pregnani živini ena ali druga noga sušiti ali zginjavati hoče; ta bolezin se imenuje sušica ali zginjavica (Schwund), ali po domače: kônj je švintast. Ljudjé le malokdaj pravo sredstvo vedo, torej jim ubogo kljuse, ki ga še težko vpregajo, hira in hira, dokler ne pade. Pri Šentjurji v Podtabrom je umerl lani nek mož, ki je veliko veliko kónj v taki bolezni ozdravil. Od dalječ so ljudjé tako bolne konje k njemu gonili in mu radi po 12 petíc za ozdravljanje plačevali. Prosili so ga, in mu tudi lepó plačilo obetali, naj bi skrivnost vraštva povedal! Tode po nobeni ceni ni razodel svojiga zdravila, dokler ni nevarno zbolel. —

Nek dan pridem k njemu, gledat, kako se mu kaj godí; mož me prosi se k postelji vsesti, rêče drugim iz stanice iti, in pravi: „Mnogim sim dobro storil, de sim jim bolne konje hitro ozdravil, sredstva pa še nikomur nisim povedal; vam ga povém; in vi ga znate za se perhraniti, ali pa po moji smerti odkriti, kakor vam je koli drago“.

Za eno zginljivo (švintasto) nogo se vzame v lékarnici za desetko oženka, in za desetko brinjeviga cveta; oboje skupej naj četertinko ure dobro vrè, in s tem naj se vsako jutro bolna noga namaže. Če hočes, de se konj hitrejši ozdravi, se mu mora na dan po dvakrat soršičniga kruha dati, kteri je z mravljinčjimi jajci natikan. — Kér je moža takrat, ko mi je to razodel, že jela pamet zapušati, in je že nekaj blodil, morebiti, de mi ni vsiga povedal; vunder je le vredno, de se skusi, kar sim zvedil in zdaj povedal. H.

Pristavek. Sušica nóg je sperviga notranji prisad kít, mesnatih žíl, čutnic, kostí i. t. d. eniga ali druziga člena. Hude bolečíne storé, de je konj šepast in de se včasi še clo ganiti ne more; ravno te bolečíne pa tudi storé, de se noga sušiti začnè. V tem obstojí natora te bolezni. Pride pa večidel od prehlajenja ali od pretegnjenja. — Pervo sredstvo je pokoj šepastiga kónja, sicer se prisad še hujši vname. Vse druge zdravíla pa imajo namen: notranji prisad vùn potegniti, torej zdravniki bolni del noge ali 1) z vročimi dišečimi vodami umivajo, ali 2) z mnogimi mazili mažejo, ali mu 3) zavlečejo, ali 4) z žarečim železam žgó. Umivanje noge vsaki dan dvakrat z vročo vodo, s ktero so se dišeče cvetlice (postavim: melisa, meta, kameljce, majoran, rožmarin, senéni drób i. t. d.) poparile, je večidel pervo sredstvo, ktero zdravniki rabijo; noga naj se kake pol ure umiva, potem pa prav dobro s slamo dergne, de se popolnama posuší; potem naj se s kôcam ali kako plahto pokrije, de se dobro spotí. — Mazila so zlo različne, menj ali bolj hude in skeleče. Ako si en teden nogo umival, kakor smo gori svetovali, in se bolezin nič ni zboljšala, začni nogo mazati. Polovica kafrovca (Kamphergeist), polovica pa terpentinoviga olja je že večkrat poterjeno mazilo, s kterim se vsaki dan enkrat bolni del noge, to je, okoli pléč in komolca na sprednji nogi, okoli kukovice pa na zadnji nogi, namaže. Tudi mazílo, kteriga je umirajoči kmet gosp. H. razodel, utegne dobro biti. — Če pa vse mazanje nič ne pomaga, naj se brez zamude nad bolnim delam trak zavleče (Eiterband). — Žareče železo prežgè kožo, de vedno gerdi zaraški ostanejo, in ni nič gotovši zdravilo, kakor je zavlečeni trak. Vredništvo

Še nektere čudne,
pa večidel žalostne skušnje zastran krompirja tudi v Postojnski kresíi léta 1847.

(Konec.)

Poskušali smo sicer sèmtertje mnoge pripomočke, krompirjevi gnjilíni v okom priti, pa noben ni kaj posebno pomagal. Sadil sim ga maliga travna na lého v gnoj in v pepél, na drugo lého pa brez gnoja le v pepél, pa na obéh ga je sploh polovico na mehko in na rujavo sognjilo, desiravno sim ga zgodaj, namreč že 20. dan véliciga serpana izkopati dal; kdor pa ga je dolgo časa v zemlji pustil, mu ga je še več sognjilo. Nek čuden prikazik smo vunder zapazili: namreč na léhi, kjer je bil krompir brez gnoja le na pepél sajen, smo dali nekoliko krompirjevca kmalo po njegovim ocvetenji okoli svetiga Jakoba za živinsko klajo prižeti (kteri ni nobene semenske jagode pakazal), in lejte! ravno tam je bil krompir debel in popolnama zdrav; *) ne eniga ni bilo ne mehko ne rujavo gnjiliga, in tudi v hramu ga ni nič pod zlo šlo (kér sim ga posebej ukazal spraviti) in še zdej je popolnama zdrav. Kar pa ga je bilo na ravno tisti léhi pozneje prižetiga ali pa clo ne, ga je bilo lepiga debeliga krompirja polovico mehko ali rujavo gnjiliga, in še tudi potlej v zračnim hramu je marsikteriga krompirjeva kuga požerla.

Tudi s semenam iz krompirjevcovih jagod si mende ne bomo nič kaj pomagali, dokler Gospodar kmetovavcov hotel ne bo, kér tudi v naši kresíi je skušnja poterdila, kar so nam Novíce že od drugod povedale. Gospod podružnik na Ubelskim (capellanus expositus) so namreč imenovano seme sejali, in po vsih svetih in postavah Novíc s sajenci ravnali, ktere so sicer zalo in košato rasle, pa vunder le drobin (memo jajčje debelosti ga ni bilo) in gnjil krompir rodile, kakor navadno sajeni krompir.

In tako moramo tedej spoznati in rêči, de tudi krompirjevi bolezni se bo ravno taka péla, kakor bolezni koleri, ki je prišla in šla po volji Božji. Obupati ne smemo, ampak pomagati si moramo, kamur nam dobrotljivi Bog s perstam kaže in nas za roko pelje, namreč ne preveč krompirja saditi, ampak s krompirjem vred tudi druge žita in sadeže sejati.

Vse skušnje, ktere smo tù pa tam zastran krompirjeve bolezni doživeli, ali ki so nam jih Novíce naznanile, so take, de mora vsa človeška modrost omolkniti. Tako, postavim, je bilo rečeno: Drugo léto delječ proč od okužene njive krompir sadíte! — ali vse to je ravno tako malo pomagalo, kakor postavljene straže tudi kolere niso mogle vstaviti, in na moji léhi, kjer je bilo poprejšnje léto več ko polovica krompirja sognjilo, je med drugo šaro pretečeno spomlad samosevc pognal (ali iz zdraviga ali iz bolniga krompirja, ne vém) in brez vse postrežbe čversto rastel. 28. dan véliciga serpana sim ga z lastno roko varno odkopal in štiri popolnama zdrave krompirje iz pod njega dobil. Zraven njih ni bilo nobeniga gnjiliga ali bolniga. Le ti štirje so še zdaj popolnama zdravi, kér sim jih posebej shranil.

Še to le pristavim, de snega smo létas do zdaj po Ipavski dolini kake dvakrat za malo časa toliko dobili, de vémo kakošin je; burjo pa smo hudo hudo imeli.

*) Torej se je tù zopet poterdilo, kar so Novíce po mnogih skušnjah svetovale. Vredništvo.

Pri nas je létas o Svečnici pred od strehe, ko od sveče kanilo, kar je dober pomèn, pravi Gorenec in Ipavec. Cesto smo že popolnama prašno imeli, kér je po Svečnici burja že ni več pometala, pa ravno danes jo obilni dež izpira. To de Gorenec pravi: Svečnjeka dež pride po češnje in po rèž, je rèží malo, češinj nič. Ipavec ga ima pa rad, de mu od burje opihane in opraskane tertice oživí.

10. dan svečana 1848. J. Podrebernicki.

Ni pràv ne, de otroci živino pasejo.

(Poleg nemškiga.)

Pogosto se čuje tožba deželskih učiteljev, de otroci poléti takó zanemarjeno šole obiskujejo. Kmet, ki sta mu poljsko delo in živinoreja takó rekoč vse na svetu, méni dolžnosti očeta že spolniti, ako svoje otroke, kakor hitro moč in léta pripusté, na delo zaverne, ktero njega živí. Ni mu tedej mar dušno izobraženje sinú, de bi po tem takim zrasel človek po božji volji, marveč skerbí, de bi si otrok obilniši telesnih močí pridobil in tako mu služil v bolji rabo pri delu. Od tod izvira kmetovo brezkončno zanemarjenje svojih otrok, kar vtiče dušno izobraženje. Ako se mu le po volji obnašajo v rečéh, ki segajo v prid telesnih potreb, je že zadovóljin. Od tod je tudi, de jih priderżuje v šolo hoditi in keršanski nauk obiskovati. Ako se mu le količkaj koristi kaže, če sin domá ostane, ga domá priderží, ga v šolo ne pustí. Za tega voljo posmehajoč odrajtuje malo kazin šolsko, ter pravi: „Sej mi Matiček med tem, ko v šolo ne gre, lahko še enkrat ali dvakrat toliko zasluži, čemú bi tedej v šolo hodil hlače tergat, mar nej domá bo in dela“.

Res, de kmetu težko dé, ako mu sin, ki je star, in močán dovelj, pri težkim delu na polji ne pomaga; tode on pozabi med tem sina potrebno izobraziti, njegovo serce požlahtiti; v nemar pustivši dolžnosti očeta hoče le in želí, de bi mu sin vselej in pri vsaki reči po môči v podporo bil. Desiravno deželska gosposka pripustí, de ob času žetve, kadar je dela čez glavo, sin pomaga očetu, vender kmetu to še ni zadosti; tudi razun šolskih praznikov priderží sina domá, kadar koli se mu zdí, de bi mu delo opravil, ktero bi lahko kak najemnik brez velicih potroškov storil, in kar bi sicer utegnilo sinu per dušnim izobraženji kar zlo na pot hoditi.

Navadno delo, ki ga kmet otroku opravljati da, je, de živino na pašo goni. Ali ravno to opravilo je duši kar močno škodljivo. Otroci, kér morajo krave pasti, šolo zanikerno obiskujejo in po tem takim v uku delječ zad ostanejo, se v sredi med neumno živino takó rekoč samí poživinijo, se prezgodej soznanijo z napčnimi nagíbi, se navadijo kleti, rotiti, se navdajo terdoserčnosti, gonijo v drujiga last živino, ni jim mar ne skerb za premoženje bližnjiga — in več druzih slabih navad se jih prime, ki jih celo življenje spremljajo, navadno s hudimi nasledki združene.

Mnogokratna skušnja učí, de se otrok, ki se s hudobnimi druži, le prenaglo navzame napčinost tovaršev, se spači, skazí. Vzrok tega pa je človeku prirojen naklon posnemati; in ravno ta naklon večidel tudi storí, de se otrok navadno tak zredí, kakoršni so starši, bratje in sestre, učeniki, prijatli ali tovarši, — in ravno iz tega se tudi spoznati da, od kod de izvira neotesanost, zarobljenost, napčinost, divjina, malopridnost in terda govorica otroka, ki se večidel z živino pečá. Ni tedej treba te rečí bolj natanjko razlagati, kér se tega lahko vsak sam prepriča.

Desiravno so ti nasledki družtva z živino otrokam močno škodljivi, vender je še huje nasledba té družine z živino, namreč, de se otroci prezgodej soznanijo z nagíbam do drujiga spôla, in z greham, ki iz tega izvira. Če vse izpod nog spraviš, kar bi utegnilo tvojiga otroka pohujšati, če zavolj tega vse podobe, ki bi pripomogle sinovi duši na pot hoditi, njegovim očém skriješ, če poslednjič po svoji moči, kar se da, skerbiš, de bi sin ne bil zapelján, in če so pobožni Rimljanje starašina *) odstavili in iz dežele spodili, kér je vpričo svoje hčere svojo ženó poljubil ali kušnil, in takó morde v hčeri nečiste želje obudil; kaj porečeš nespameti, otroke z neumno živino v samotne kraje pošiljati, kjer imajo vsaki dan priložnost nečiste želje in prezgodej zbujen natorin mik spolniti? — Dostikrat je že en sam tak pogled dovelj zapeljati; — kakó de bi se otrok ne pohujšal, ki je skorej vsaki dan priča tacih del in sicer še na samotnim kraji brez vsiga dela! —

(Konec sledí.)

Istrijanski Slovenci
med Teržaškim in Reškim morjem.

(Dalje.)

Zdaj, dragi bravci! vam hočem še nekaj od ženitve, od kèrševanja in od zakopávanja naših Slovencov povedati. —

Naši Slovenci so skerbni, de njih sinovi pametne žene dobivajo. Toliko de odrastejo otročjim létam, že mislijo, kje de bi jih oženili. Sin, kadar je odločen za ženitvo, nima nič skerbéti za svojo prihodnjo ženo; tó vse njegovi starši in stareji izmed družine preskerbijo. Oni pa se vselej prizadevajo, dobiti mu „mlado dobre kèrví,“ to je, de je poštena, pobožna, de jo imajo ljudjé v selu radi, in de je zdrava in krepka; od nepoštene hiše ne bodo nobene izbrali; osobito pa gledajo na zaderżanje njene matere, kér imajo ta pregovor: „Kako majka préde, takó hči tke“. Tudi se spomnijo besed s. pisma, in rečejo: „Jedali zbiraju od dračja grozdje, ali od tèrnja smokve? —“ Ravno tako pa tudi starši mlade dobro pomislijo zaderżanje in poštenje tiste hiše, v ktero mislijo svojo hči za ženo dati. Na doto in na druge dobičke malo kdo naših Slovencov pri ženitvi gléda. — Malo kdaj se bo kak sin branil tisto vzeti, ktero so mu starši ženo odločili; tako se tudi hči ne brani, če so starši privolili, kér imajo veliko ljubezen in spoštovanje do svojih starejih. —

Kadar oče izvoli mlado, ktero hoče svojimu sinu ženo dati, si vzame tri ali štiri iz svoje rodbine, kteri so bolj pametni in poštovani, ter se vsedejo na konje, in gredo „mlado prosit“. Kadar pridejo do vrat tiste hiše, v kteri izvoljena mlada biva, brez razjahati, pokličejo starše njene, in kadar oni vunkaj pridejo, se vsi odkrijejo in jih pozdravijo, rekoč: „Hvaljen budi Isukarst i Maria! Došli smu upitati, jeli ste kontenti dati hčirku vašu I. u zakon dragimu sinku našimu I.“ — Starši mlade pa odgovorijo: „Od danaska za osam dana dojdite za čuti odgovor“. Brez kaj druziga govoriti, sunejo oni z ojstrogami konje, in kakor blisk proč derjajo.

Letó vpitanje (vprašanje) storijo večidel na nedéljo, in prècej v srédo se že vé, kaj de bodo odgovorili; zakaj, če ima odgovor biti dober, pošle mlada „svojimu mladomu“ rožic; če pa ne, mu pa pošle pelína; zato tudi „kakimu pelína dati,“ hoče tukej toliko rêči, kakor v drugih krajih, ko rečejo: „Enimu kožuh dati“.

Kadar vejo, de bo odgovor dober, gredo drugo nedeljo vsi tisti, kteri so šli pervo pot prosit, in tudi ženin gré z njimi, odgovor dobit. Kadar pridejo do hiše, razjašejo, streljajo in gredo v nevéstino hišo. V hiši se pozdravijo, in možki eden drugiga bušnejo, in v krat-

*) Starašini po latinsko senatores so bili visoko častiti možjé pri starih Rimljanih. Od konca je bilo sto udov v senatu Rimskim, bolj pozneje pa 600. Starašina je mogel biti visociga stanú, premožen in čez 25 lét star. Tudi Greki so imeli starašine, ki so jim γεροντες rekli. Pisatelj.

kim dober odgovor dobijo. Potém se vsedejo, in kér so hiše večidel take, de je kuhinja in vse drugo samo v enim razdelku, vidijo poleg ognja četert koštruna (skopca) se vertiti; če so od delječ prišli, jim pač ta duh dobro pod nos tolče. Nevésta mlada se nič ne pečá s svojim mladim, ampak léta po hiši sèmtertje, kakor de bi imela Bog vé koliko opraviti, pa tudi žénin bolj gleda na skopca, kakor pa na nevésto, ktera bo ob kratkim za celo življenje njegova.

(Dalje sledí.)

Prederznost beračev.

Iz Štajarskiga.

Resnično je, de je dan današnji veliko potrebnih, revnih ljudí na svetu; resnično pa je tudi, de navadni berači so le lenuhi in potepuhi. Nemarnim lenuham se do dela topí; lože jim je nesramno beračiti, ljudí varati (goljufati) in milošnjo po sili jemati, kakor v potu obličja kruha služiti. V beraštvu zastaran potepúh nobeniga posvarjenja ne porajta, se z nesramnim jezikam karanju odréže, in res misli, de v poštenim rokodelstvu živí. De navadin in zastaran berač resnično meni, de je beraštvo kakor od gosposke poterjeni stan, s kterim ima pravico, si svoj živež iskati, pričuje resnična zgodba, de je lani na vernih duš dan nekdo vajvoda beračev bil, ki je dve beraški babeli in tri dede v svoji službi imel, ki so za njega beračili!!! Ali ni to nesramna prederznost brez konca in kraja? Ali bi ne bilo dobro, de bi se farmani združili in se zavezali, revne svoje fare sami živiti, vunanjim posebno sterganim in neznanim beračem pa še za čern noht ne dati; zakaj gotovo je: de med stó popotnih sosebno s košmí in obilnimi basagami obločenih beračev je komaj eden resnično milošnje potreben in vreden, vsi drugi so lenuhi, potepuhi, goljufi, pijanci in tatovi, naj se imenujejo rokonači ali berači, basagáni ali cigani. *) De bi se nemarnimu beraštvu jéz napravil, naj bi gospóske voljno pomagale, in sleherniga ptujiga berača brez usmiljenja in brez odlage iz svojiga kantona podile. H.

V zakonskih rečéh.

(*Kazin hudih žén*). Povest od uboziga móža (v 9. listu Novíc), kteriga je bila njegova žena skorej ubila, me opomni hude kazni, ki je nekdaj po nekterih krajih na Nemškim take zadela, ki so svoje možé têple. Po posébnim povelji namreč so tako ženo na osla posadili, de ga je mogla jezditi, to de s herbtam proti oslovi glavi obernjena, in z oslovim répam v rokah. — Tako obloženiga osla je sodniški sluga (brič) po ulicah vasi in terga polagama peljal, in ženi misel, še kedaj svojiga možá tepsti, iz glave izbil. —

(*Pomoč zoper prepír zakonskih*). V kraji Marchtrenk v zgornjim Estrajhu je v hiši vélikiga župana (Richterhaus) velika, z železam močno okovana zibel hranjena, v ktero so nekdaj klepetave zakonske devali in očitno zibali. Na ti zibeli stojí létna številka 1702.

(Blumenbach Gemälde von Oesterreich 1. zvezik 297 stran.)

(*Zakonske, ki se ločiti hočejo,*) ločenja varovati imajo v mestu Cirhu (Zürch) na Švajcarskim posebno šêgo. Zapró jih v majhno izbo v hiši mestne gosposke, v kteri le ena vozka postelja, en stol in ena miza stojí. — Jesti jima prinesó v eni skledi z enim ploščem (talerjem), enim nožem, vilicami in žlico. Nekteri dnevi v taki srojsčini (Entbehrung) so že marsikterim misel ločenja iz glave izbili, de so potlej v miru do smerti skupej ostali.

(Dr. Neugebauer Gemälde der Schweitz stran 71.)

*) Resnične besede! ktere nam edini pomoček poterdijo, gerdo beračevanje zatréti, ki je: de nobenimu beraču, kteriga resnične revšine nismo prepričani, nič ne damo. Tudi naša misel je, de naj vsaka soseska le svojim revnim milošinj delí, kér tako se bo marsikter lenuh, ki zdej po neznanih krajih beračuje, dela poprijel. Ptujimu beraču pa, in posebno takimu, ki še lahko dela, bi ne smel nihče nič dati, — zakaj dokler ne bojo nekteri beraški potepuhi po ti poti pokorjeni, ne bo vse drugo nič pomagalo. Taka terdoserčnost do posameznih potepuhov je prava miloserčnost do občinstva, kér bi nevredno beraštvo s koreníno izrula. Vredništvo.

Novíce iz Ipave.

V 18. ilirskim listu beremo, de so v Ipavi o létašnjim pustu že dvakrat slovensko komedijo „Županova Micka“ igrali, in de se pripravljajo, ondašnje prijatle domačiga jezika tudi s komedijo „Matiček se ženi“ razveseliti.

Opomíne, ktere rodoljubi gosp. X*** v ravno imenovanim listu Krajncam daje, tudi mi čez in čez poterdimo. Zares — še vse premalo praviga domoljubja je pri nas!

Smertno oznanílo.

5. dan tega mesca ob 11. uri predpoldan so umerli po kratki bolezni gosp. Dr. Luka Burger, infulirani prošt Ljubljanske stolne cerkve, v 80. létu svoje starosti.

Oznanílo teržniga dneva v Mokrónogu.

Ces. kralj. kantonska gospóska v Mokrónogu da na znanje, de je visoko deželno vladarstvo po sklepu od 21. prosenca tega léta pod kancelijsko številko 1359 teržni dan v Mokrónogu vsak četertek dovolilo; ko bi pa utegnil v četertek zapovedan praznik biti, bo pa pervi dan po tem. Pervi teržni dan je bil že 2. dan tega mesca.

Zraven tega se pa da tudi na znanje, de se na té somnje ne smé nič živine pripeljati, in de jih tudi ptuji štacunarji ali kramarji ne smejo s svojim blagam obiskati; izmed rokodelcov pa smejo le tisti na somenj priti, ki imajo živež na prodaj.

V Mokrónogu 23. svečana 1848.

Vganjka zastavice v poslednjim listu je:

Rad, dar.

Današnjimu listu je pridjana perva pôla poslovenjene povésti, ki se „Zlata Vas“ imenuje. Po nemškim naslovu bi jo mogli sicer „Zlatnarska Vas“ (Goldmacherdorf) imenovati; kér pa je Goldenthal pravo imé vasí, od ktere pričijoča pripovest govorí, smo jo raji Zlata Vas imenovali, misleči, de je ta naslov vsimu bolj pristojin. — Poslednji pôli bomo priložili nadpis knjižice, ktera lepo zvezana bo ravno tako poučivno kakor kratkočasno berílo mladim in starim.

Vredništvo.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 4. Sušca.		V Krajnji 28. Svečana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	23	2	20
1 » » banaške	2	29	2	23
1 » Turšice	1	34	1	50
1 » Soršice	—	—	2	—
1 » Rèží	1	48	1	56
1 » Ječmena	1	39	1	36
1 » Prosa	1	37	1	50
1 » Ajde	1	31	1	26
1 » Ovsa	1	—	—	55

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*